

ВІТРЯНА ВІСПА

Вітряна віспа (вітрянка) — це високоінфекційне гостре вірусне захворювання, що переважно вражає дітей. Характеризується помірною загальною інтоксикацією і плямисто-папульно-верикольозним висипом на шкірі та слизових оболонках.

Причини вітряної віспи

Збудником є вірус вітряної віспи та оперізувального герпесу (*Varicella-zoster virus, VZV*), або герпесвірус людини 3 типу (ГВЛ-3). Цей ДНК-вірус нестійкий поза організмом людини, швидко гине від дезінфекційних засобів, а також під дією температури понад 60 °С.

Основним джерелом інфекції є хворий на вітряну віспу. Хвора людина стає небезпечною для інших в останні 10 днів інкубаційного періоду і перші 5–7 діб з моменту появи висипу. Ще одним джерелом інфекції може бути хворий на оперізувальний герпес.

Сприйнятливість населення до вітряної віспи становить 90–95%.

Шляхи передавання вітряної віспи

Механізм передавання збудника — краплинний..

Не виключена можливість вертикального передавання збудників вітряної віспи від матері до плоду, що може спричинити вади розвитку, але це трапляється дуже рідко.

Вітряна віспа — типова дитяча інфекція. Новонароджені до двох місяців мають пасивний материнський імунітет. Максимальна кількість тих, хто інфікується, припадає на вікову групу 2–4 роки. Дошкільнята становлять близько 80% тих, хто захворів. Для вітряної віспи характерна осінньо-зимова сезонність, що пояснюється тіснішим контактуванням дітей під час відвідування дитячих садків і шкіл. Після перенесеної інфекції залишається тривалий імунітет. Повторні захворювання бувають рідко.

Симптоми вітряної віспи

Інкубаційний період під час вітряної віспи триває від 11 до 21 дня, найчастіше близько 14 днів. Характерні симптоми загальної інтоксикації: нездужання, втрата апетиту, субфебрильна температура тіла тощо. На такому тлі або й без будь-яких передвісників на

шкірі з'являються висипання, що часто супроводжуються підвищенням температури тіла. Перші елементи висипу можуть з'явитися за нормальної температури тіла. Висипка локалізується на обличчі, волосистій частині голови, тулубі та кінцівках. У разі інтенсивного висипу його елементи можна знайти на долонях та підшвах.

Після стадії плям і дрібної папули висип швидко перетворюється на характерні для вітряної віспи пухирці.

Деякі плями зникають, папули розсмоктуються, не дійшовши до стадії везикули. Останні мають круглу або овальну форму, різний розмір, їхня стінка напружена, блискуча, вміст прозорий. Якщо проколоти везикулу, то вона швидко спорожнюється завдяки своїй однокамерності. Окремі везикули мають пуповидні заглиблення, що пов'язано з початком розсмоктування їхнього вмісту. Везикули швидко підсихають через 1–3 дні. На їхньому місці утворюються бурі кірочки, які відпадають через 1–3 тижні. Висип під час вітряної віспи з'являється протягом кількох днів, тому для нього характерна поліморфність. На певній ділянці шкіри можна знайти елементи висипки на різних стадіях розвитку. У деяких хворих одночасно з висипом на шкірі з'являються й висипки на слизових оболонках порожнини рота, носоглотки, гортані, статевих органах та в інших місцях. Це енантема, характерним елементом якої є пухирець. Енантема може випереджати висипання на шкірі. Одночасно з підсиханням елементів висипу знижується температура тіла і поліпшується загальний стан хворого.

Лікування вітряної віспи

Лікування вітряної віспи полягає у дотриманні постільного режиму протягом усього періоду висипання, запобіганні вторинній інфекції. Рот треба полоскати дезінфекційним засобом. За показаннями застосовують симптоматичні засоби: анальгетики, жарознижувальні, здійснюють детоксикацію. У разі тяжких форм недуги та розвитку гнійних ускладнень призначають антибіотики. Вітряна віспа частково знижує імунітет, у зв'язку з чим можливий розвиток захворювань бактеріальної природи.

Профілактика вітряної віспи

Діти й дорослі можуть власним коштом робити щеплення проти вітряної віспи вакциною, що зареєстрована в Україні.

За матеріалами офіційного сайту МОЗ України.

